

symmetry health worker – the study of the functional link between the professional and ethical aspects of medical practice. It is indicated that nursing is a numerical link of health care services, which brings together about 500 thousand employees, so the role of mid-level health workers is an obvious and very important; so the efficient use of nursing staff contributes significantly to improving the quality, accessibility and efficiency of health care provision for the population, as well as the efficient use of resources in health care and disease prevention. Therefore, the formation of market relations in Ukraine and Health Reform under the Concept of Health of Ukraine's population requires high-quality educational content improvement as for its integration into the international system of differentiation activities of nurses according to new features due to the new socio-economic conditions.

Key words: *ethical aspects of professional activities of health care worker, social and medical field, developmental environment, psychological and pedagogical determinants, ethics, ethical culture.*

Bibliography

1. Kvasenko A.V. Psihologija bol'nogo / A.V. Kvasenko, Ju.G. Zubarev. – L.: Medicina, 1980. – 184 s.
2. Lebedins'kij M.S. Vvedenie v medicinskuju psihologiju / M.S. Lebedins'kij, V.N. Mjasishhev. – L.: Medicina, 1966. – 430 s.
3. Nравственное воспитание медицинских работников / I.I. Kryzhanovskaja, I.A. Logvinenko, V.P. Topka, A.P. Cheremisin. – K.: Zdorov'ja, 1983 – 96 s.
4. Ob osnovah medicinskoj deontologii / pod red. K.T. Tadzhieva, V.I. Pripisnova. – Dushanbe: Irfon, 1981 – 256 s.
5. Shatylo V.J. Stupeneva medychna osvita v Ukraini / V.J. Shatilo, I.R. Mahnov's'ka // Medsestrynstvo. – 2008. – №2. – S. 9-12.
6. Shegedyn M.B. Majbutne medsestrynstva jak naukovoi special'nosti / M.B. Shegedyn // Magistr medsestrynstva. – 2008. – № 1. – S. 32-33.

УДК 378.147

Литовченко Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування №2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

E-mail: irinalyt@mail.ru

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

В умовах приєднання України до Болонського освітнього простору особливого значення набуває навчання англійської мови як мови міжнародного спілкування у вітчизняних вищих навчальних закладах. Звідси випливає необхідність застосування сучасних підходів до викладання іноземних мов, новітніх методів навчання, ефективних форм роботи зі студентами з метою підвищення їхнього рівня іншомовної компетентності та мотивації. Значна частина студентів українських ВНЗ вивчає англійську мову

професійного спрямування. Цим загальним терміном називають спеціалізовану англійську мову що використовується в різних галузях, таких, як інженерія, медицина, сільське господарство, інформаційні технології, туризм, авіація та бізнес.

Вивченням проблем підвищення ефективності викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах займалися такі вітчизняні вчені як Г. Борецька, Н. Бориско, С. Ніколаєва, Н. Саєнко, О. Синєкоп, М. Соловей та ін. Викладання англійської мови професійного спрямування менш розповсюджене, ніж викладання загального курсу англійської мови, і, можливо, з цієї причини йому приділяється менша увага з боку методистів. Водночас, викладачі цього курсу мають деякі серйозні проблеми, наприклад, як мотивувати студентів до спілкування англійською мовою на заняттях та як зробити уроки більш цікавими для студентів. З огляду на це, мета цієї статті – показати, як використання інтерактивних методів навчання сприяє підвищенню мотивації студентів до іншомовного спілкування на заняттях англійської мови професійного спрямування.

Зробити заняття цікавішими та стимулювати студентів до говоріння – нелегке завдання з багатьох причин. По-перше, текст професійного змісту не дуже цікаві. Їхня тематика досить обмежена, і словниковий запас не виходить за рамки професії. Крім того, ми не маємо достатнього вибору підручників для багатьох галузей, або ж вони застарілі і не можуть ефективно використовуватися. До того ж наші аудиторії часто не мають аудіо-, відео-, чи мультимедійного обладнання, щоб поживити заняття та надати студентам додаткові стимули до навчання. Водночас, кількість студентів у групах буває досить великою, а мовний рівень – часто досить низьким. Якщо також врахувати той факт, що ми маємо обмежену кількість навчальних годин, то стає зрозумілим, чому викладачеві важко надати кожному студентові достатню кількість часу для спілкування на занятті і зробити так, щоб студенти розмовляли англійською, а не рідною мовою. Ми вважаємо, що найбільш оптимальним вирішенням цієї проблеми є використання інтерактивних методів навчання.

Інтерактивні вправи роблять наші заняття ефективнішими, тому що їх виконання вимагає від студентів спілкування та співпраці. Особливо широкі можливості щодо залучення студентів до активної творчої роботи в командах може мати використання *task-based activities* (вправ, спрямованих на виконання реальних життєвих завдань), які Джейн Уїлліс (Jane Willis) [5, с. 26–27] класифікує як: складання списку, класифікація, вирішення проблеми, обмін особистим досвідом, порівняння та творче завдання. Ми цілком підтримуємо думку Дженіфер Херрін (Jennifer Herrin), що ці види діяльності є особливо цінними тому, що вони можуть базуватися практично на будь-якому тексті, адаптуватися

до будь-якої теми та використовуватися будь-яким викладачем [3]. Ми також вважаємо їх дуже зручними та практичними тому, що вони не вимагають багато часу або ресурсів для підготовки. Їх можна виконувати в парах або в групах.

Як можна організувати студентів для виконання завдань в парах та в групах? Кожний викладач може знайти способи, які вважає найбільш прийнятними. Зазначимо, що наші класні кімнати відрізняються одна від одної; деякі з них великі, інші – маленькі. У деяких столи та стільці прикріплені до підлоги, інші мають один довгий стіл зі стільцями навколо. Якщо в аудиторіях столи та стільці прикріплені до підлоги рядами, і перемішувати не можна, то ділячи клас на пари, можна попросити студентів повернутися назад і працювати з тим, хто сидить позаду. Так, на нашу думку, під час бесіди вони краще бачать співрозмовника, ніж коли розмовляють із сусідом по парті. Також можна попросити студентів встати з-за парт і знайти собі партнерів самим. Однак, якщо це займає занадто багато часу, викладачеві доцільніше поділити студентів на пари самому. Також існують різні способи поділу класу на групи. З нашого погляду, найпростіше утворити групи з чотирьох чоловік. Два студенти, які сидять за однією партою повертаються назад і працюють з тими двома, які сидять за ними.

Парна та групова робота має багато переваг. Вона створює в класі атмосферу співпраці та взаємодопомоги. Викладач, замість того, щоб контролювати студентів, координує їхню роботу. Г. Браун (H. Brown) [1, с.174] пише, що групова робота створює сприятливий клімат для спілкування, оскільки студенти не нервують через необхідність говорити перед цілим класом. Він розповідає про те, що спостерігав дивовижні зміни у студентів, які соромилися розмовляти, доки не почали працювати в групах. Він також зазначає, що групова робота робить студентів більш відповідальними, оскільки, працюючи в групах, вони несуть спільну відповідальність за виконання завдання.

Деякі викладачі уникають парної та групової роботи, через те, що вона спричинює деякий гамір. Але всім зрозуміло, що неможливо вивчити мову мовчки. Тому, на нашу думку, викладач повинен лише заохочувати студентів до говоріння, навіть якщо всі вони розмовляють одночасно і створюють певний шум. Іноді викладачі бояться втратити контроль над аудиторією під час виконання таких завдань. Але з набуттям певного досвіду виконання інтерактивних завдань як викладачем, так і студентами, в аудиторії, як правило, встановлюється сприятлива для навчання робоча атмосфера.

Типи завдань, описані Д. Уїлліс [5, с. 26-27], можуть використовуватися для створення комунікативних вправ на заняттях з англійської мови професійного спрямування. Усі завдання, наведені в цій статті, є прикладом застосування шести

типів завдань, описаних Д. Уїлліс, під час вивчення теми «The History of the Engineering Profession». Вони базуються на тексті «The Engineering Profession» [2, с. 4]. Студенти виконують їх після ознайомлення з текстом.

Складання списку та класифікація. Студентам може бути потрібний підготовчий етап для того, щоб повторити основний словниковий запас. Спочатку вони називають слова, які їм можуть знадобитися для обговорення екологічних та соціальних наслідків деяких інженерних проектів, що стали частиною нашого повсякденного життя, зокрема, автомобілів, комп'ютерів та мобільних телефонів. Студенти називають слова, а викладач записує їх на дошці. Потім студенти вибирають ті, які вважають найважливішими, а викладач їх обводить або підкреслює. Далі, в групах, студенти розподіляють ці слова на три колонки: іменники, дієслова, прикметники, і кожна група зачитує свої списки. Викладач записує їх у три колонки на дошці. Наприклад:

<i>NOUNS</i>	<i>VERBS</i>	<i>ADJECTIVES</i>
<i>environment</i>	<i>cause</i>	<i>dangerous</i>
<i>diseases</i>	<i>pollute</i>	<i>radioactive</i>
<i>waves</i>	<i>waste</i>	<i>uneconomical</i>

Після того студенти утворюють словосполучення, поєднуючи прикметники та дієслова з іменниками, наприклад: *pollute the environment, cause diseases, dangerous diseases, dangerous waves.*

Вирішення проблеми. В групах, студенти заповнюють таблицю, в якій вони перераховують проблеми, спричинені автомобілями, комп'ютерами та мобільними телефонами, а також пропонують вирішення кожної проблеми. Потім представник кожної групи розповідає групі про те, які проблеми вони зазначили та які рішення запропонували.

PRODUCT	PROBLEM	SOLUTION
A. CARS	1. 2.	1. 2.
B. COMPUTERS	1. 2.	1. 2.
C. CELL PHONES	1. 2.	1. 2.

Обмін особистим досвідом. Студенти пишуть повідомлення (120–140 слів), в якому розповідають про те, чому вони обрали професію інженера та саме цей університет для навчання, чим хотіли б займатися після його закінчення, та як англійська мова може допомогти їм у подальшій кар'єрі. Потім в парах студенти

обмінюються творами та переказують інформацію про свого партнера класу.

Порівняння. В парах, студенти знаходять три відмінності своєї роботи від роботи свого партнера та доповідають про ці відмінності класу.

Творче завдання. Студенти пишуть повідомлення (140–160 слів) про те, які три зміни відбудуться, на їхню думку, в інженерії в наступні п'ятдесят років. Потім роботи розвішують на дошці, щоб усі студенти могли їх прочитати. За Д. Уїлліс та Дж. Уїлліс [4, с. 136], виконуючи ці завдання, студенти опиняються в умовах, коли їм доводиться використовувати мову так, як вони робили б це за межами класу: погоджуватись або не погоджуватись, перебивати, просити повторювати або пояснювати, змінювати тему розмови, звертати увагу на важливі частини повідомлення, здогадуватися про значення та ін. Виконуючи ці завдання, наші студенти беруть участь у дискусіях, вирішують проблеми, готують презентації. Ці види діяльності допомагають їм подолати психологічний бар'єр у спілкуванні. На занятті викладач не може відтворити всі ситуації, в яких студенту може знадобитися використання іноземної мови в реальному житті, але ці види завдань допоможуть студентам краще підготуватися до викликів реального життя.

Здійснене дослідження дозволило зробити висновки про те, що інтерактивні методи навчання заслуговують на максимально широке використання на заняттях з англійської мови професійного спрямування. Вони мотивують студентів до спілкування в парах та групах, яке є подібним до справжнього спілкування між людьми за межами аудиторії, і тому допомагають студентам почуватися більш впевнено й не боятися розмовляти іноземною мовою. Використання зазначених інтерактивних видів діяльності значною мірою допомагає поживити заняття з англійської мови професійного спрямування та зробити їх більш цікавими для студентів. Безумовно, в контексті інтеграції нашої країни до європейського освітнього простору інтерактивні завдання можуть і повинні бути одним із основних засобів вирішення проблеми підвищення мотивації студентів до вивчення англійської мови професійного спрямування.

Проведене дослідження не вичерпує зазначеної проблеми. Особливо перспективним може бути аналіз доцільності використання парної та групової роботи на заняттях англійської мови професійного спрямування.

Література

1. Brown H.D. Teaching by principles: An interactive approach to language pedagogy / H.D. Brown – Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents, 1994. – 467 p.

2. Hall E.J. English for Careers: The language of mechanical engineering in English / E.J. Hall – Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents, 1977. – 101 p.
3. Herrin J.M. Six tasks for Task-based Learning (TBL) [Electronic resource] / Herrin J.M. – Accessed at: <https://www.google.ru/>
4. Willis D. Doing Task-based Teaching /, D. Willis, J. Willis. – Oxford: Oxford University Press, 2007. – 276 p.
5. Willis J.A Framework for Task-based Learning / Willis J. – Essex: Longman, 2005. – 183 p.

Литовченко Ирина Николаевна – кандидат педагогических наук, доцент кафедры английского языка технического направления № 2 Национального технического университета Украины «Киевский политехнический институт»
E-mail: irinalyt@mail.ru

ПОВЫШЕНИЕ МОТИВАЦИИ СТУДЕНТОВ К ИНОЯЗЫЧНОМУ ОБЩЕНИЮ НА ЗАНЯТИЯХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО НАПРАВЛЕНИЯ

Аннотация. В статье рассматривается проблема использования интерактивных методов обучения как важного фактора повышения мотивации студентов к иноязычному общению на занятиях английского языка профессионального направления; обоснованно, что выполнение интерактивных упражнений требует от студентов общения и сотрудничества, помогает сделать занятия более интересными; показано, что особенно широкие возможности по вовлечению студентов к активной творческой работе в командах имеет использование *task-based activities* (упражнений, направленных на выполнение реальных жизненных задач).

Ключевые слова: упражнения, направленные на выполнение реальных жизненных задач, интерактивные методы обучения, мотивация, обучение, английский язык профессионального направления.

Iryna Lytovchenko – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Technical English Department # 2 of the National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»
E-mail: irinalyt@mail.ru

MOTIVATING STUDENTS TO COMMUNICATION AT ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES LESSONS

Summary. The article is devoted to the use of interactive teaching methods as an important factor in the increase of students' motivation to foreign language communication at English for Specific Purposes lessons. Making these lessons more interesting and encouraging students to communication are problematic due to certain reasons, including: a significant number of students in classes, a rather low level of their language training, a limited number of teaching hours and so on. The optimal solution to these problems is the use of interactive teaching methods. Interactive tasks make our classes more efficient because their performance requires communication and cooperation among students. Particular opportunities of engaging students in the active creative

work in teams may be offered by using the task-based activities, classified as: listing, ordering and sorting, comparing, problem-solving, sharing personal experience, creative tasks. The article demonstrates that these activities are particularly valuable because they can be adapted to any topic, do not require much time or many resources for preparation. They can be performed in pairs or groups. The most extensive use of interactive techniques at English for Specific Purposes lessons is appropriate because they motivate students to communication which is similar to that in the real world, so the learners feel more confident and are not afraid to speak a foreign language. Interactive activities also contribute significantly to making classes more lively and interesting for students.

Key words: *task-based activities, interactive techniques, motivation, learning, English for Specific Purposes.*

Bibliography

1. Brown H.D. Teaching by principles: An interactive approach to language pedagogy / Brown H. D. – Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents, 1994. – 467 p.
2. Hall E.J. English for Careers: The language of mechanical engineering in English / Hall E. J. – Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents, 1977. – 101 p.
3. Herrin J.M. Six tasks for Task-based Learning (TBL) [Electronic resource] /Herrin J. M. – Accessed at: <https://www.google.ru/>
4. Willis D. Doing Task-based Teaching / D. Willis, J. Willis. – Oxford: Oxford University Press, 2007. – 276 p.
5. Willis J. A Framework for Task-based Learning / Willis J. – Essex: Longman, 2005. – 183 p.

УДК 37.018

Луцевич Леонида Викторовна – кандидат педагогических наук, доцент кафедры управления в сфере образования Государственного учреждения «Белорусский государственный экономический университет», г. Минск (Республика Беларусь)

E-mail: andragogika@ukr.net

К ПРОБЛЕМЕ КОНСТРУИРОВАНИЯ СОДЕРЖАНИЯ ОТКРЫТОГО ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В условиях глобальной информатизации образования и, как следствие, перехода к обществу знаний дополнительное образование взрослых, закрепленное законодательно в Кодексе Законов об образовании в Республике Беларусь, обретает качественно новый смысл. Оно становится приоритетным для решения задач социально-экономического развития страны, обеспечения занятости населения, предоставления равных возможностей взрослым в получении образования, необходимого